Після конфіскати — другий наклад

Ч. 47 (11.015). Львів, четвер 3. березня 1927. Poeztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В антирадянських комбінаціях.

Львів, 2. березня 1927.

В останніх часах польська преса, частинно прислухуючись до голосів чужинної преси, а частинно з власних побудів, — починає присвячувати увагу Україні. Однак в поняття „України“ вкладає вона неповний політично-географічний зміст. Україна — в розумінні польської „українофільської“ преси — це простір, що починається „від границь Польщі і Румунії“ і простягається „до гір Кавказу“. Меньшбільш зазначена довільно поверхня Східної Европи, замикає собою Радянську Україну з погляду загального розуміння державного і міждержавного права — окремий державно півсуверенний твір, який в дійсности відповідає повній національно-територіяльній автономії. Однак поза тією територією, що має офіцiйну назву УСРР, Україна простягається ще далеко на полудневий і північний схід (Кубань, Крим, частина Курщини і Вороніжчини)

тимчасом уважливість до України обмежено в польській пресі тільки до осередньої української території. Польська преса зі свідомою забудькуватістю промовчує українське питання в сучасній Польщі, питання ще недавнього українського Піємонту, без сумніву найбільш зрілого і підготованого до самостійного державного життя.

Вже це одно наглядно вказує, що проявлене в останніх часах зацікавлення українською проблемою, не має на меті довести до її справжньої і єдино доцільної розвязки, тільки є ще одна з позицій в антирадянських комбінаціях. Пеани в честь України, виспівані п. Узембльом і стаття Стпічинського в „*Гласі Правди*“, як і прихильні чи супротивні відгуки в інших органах польської преси з приводу цих статтей, доказують, що тут маємо діло з троянським конем, при допомозі якого польський імперіялізм бажає досягти багаті українські степи і довгий беріг полудневого моря.

Очевидно, варшавські „українофіли“ в своїй наївности заздрісно скривають дійсні інтенції Польщі, як і її мандантки — Англії. Але зате їх львівські експоненти, більше сирі і менше зручні в формулуванні буйних мрій і задушевних бажань, відкрито проповідують польські імперіялістичні цілі. „*Дзеннік Львовскі*“ (в ч. 69 з 2. ц. м.) в статті „*За творчу дискусію*“ зі смутком стверджує, що

„політичне положення Польщі не є гідне заздрости. Положені, між 70 міліонами Німців і 150 міліоновою радянською державою, мусимо вміти не лише зручно лявірувати, щоби нас не розбивали ті кліщі, але мусимо в тих умовах здобутися на активну ініціятивну політику.“

І тому

„нема сумніву, що наші завдання і наша будуччина находяться в творчому відношенні до проблем східної політики. На Заході на протязі дуже довгого часу мусимо займати дефензивне становище. І хоч слушними є наші аспірації до мазурських земель, до битомського погранича і Опольського Шлеська — то в нинішній ситуації всі свої зусилля на Заході мусимо звернути не на зачіпну, але на жаль — оборонну акцію... Однак *активно наша політика може і мусить розвиватися тільки в східному напрямку*“.

Ясно і виразно. Самозрозуміло, що ніхто з нас не обманював себе щодо інших цілей польського „українофільства“, однак нове їх ствердження з одного боку вічно пригадує нам нестримний польський „*Drang nach Osten*“, а з другого розкриває всю нереальність польської політики.

Ф. Ф.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

За океаном.

Життя українців в Америці в освітленні старокраєвого інтелігента.

(З розмови з д-ром Володимиром Константиновичем.)

Життя й відносини між нашими людьми в Америці живо цікавлять українську суспільність у „старому краю“. Це зрозуміло, бож нема у нас нікого, хто не мав би за океаном якоїсь рідні або близьких чи дальших знайомих. А в тім Америкою цікавиться нині цілий світ, не тільки Европа, до якої й ми належимо... З тих причин цікаво буде нашим читачам почути про життя й теперішні відносини між українцями в Злучених Державах Америки з уст адвоката в Сяноці д-ра *Володимира Константиновича*, що саме на днях вернув зі своєї поїздки по українських кольоніях у Злучених Державах і Канаді, куди вибрався був у спадкових і інших справах своїх клієнтів-лемків. З богатьох помічень і вражінь нашого шановного інтерльокутора подаємо тільки те, чого ще в нашому органі не порушувано.

Зрозуміла річ, що перше наше питання торкалося *боротьби в лоні греко-католицької церкви*, що розгорілася між громадянством і еп. Богачевським до нечуваних розмірів і грозить безприкладним навіть в Америці роздором і розламом цілої нашої заокеанської еміграції. Читачам „Діла“ відомо вже, що церковний католицький конгрес, скликаний з ініціятиви світських людей до Філядельфії, висказався одноцушно проти політики еп. Богачевського на американській землі і зажадав рішучо його усунення. У відповідь на це епископ — як загально думають, за порадою д-ра Назарука — „виклав“ усіх ініціяторів того зїзду, хоч це найпопулярніші люди в цілій Америці і проти церкви як такої ніколи не виступали. Того „викляття“ більшість духовенства в своїх церквах не тільки не проголосила, але ще й усунула нефортунного дорадника епископа, д-га Назарука, зі становища головного редактора щиро католицького органу „Америка“. Наш інтерльокутор, що мав нагоду говорити з представниками громадянства, а також з еп. Богачевським й д-ром Назаруком, заявив нам лиш коротко, що ця боротьба увійшла тепер в таку гостру стадію, що ледви чи можна ще думати про якесь наближення, не то порозуміння, двох сторін. Ситуація просто безвихідна, а в своїх наслідках для католицької церкви — трагічна. Автокефалісти мають уже нині 28 зорганізованих парохій у Злуч. Державах і постійно зростають коштом греко-католиків! Перед самим своїм виїздом з Америки чув д-р Константинович, що „викляті“ будуть скаржити епископа перед американським судом за те, що він тим своїм актом намагався вбити всяке довіря людей до них, а тимсамим унеможливити їх екзистенцію, що на основі американського правосуддя є недопустиме.

З розмов з нашими передовими людьми в Ню Иорку, Філядельфії, Шікаго, Дітройт і ін. місцевостях набрав д-р Константинович переконання, що *денаціоналізація українського елементу* поступає доволі швидко. Таксамо врештою денаціоналізуються всі европейці в Америці. Найскорше підпадає під могутній вплив денаціоналізаційної стихії молоде покоління, що вже виховалося на американській землі і в американській школі. Навіть діти наших відомих громадян говорять між собою по англійськи, а в наших церквах, тих найсильніших заборолах українства в Америці, молодого покоління майже не видно. Тут могло б богато помогти заснування хоч *2—3 щоденних українських шкіл* (гайскул) по найбільших скупченнях українських емігрантів (Ню Иорк, Філядельфія, Шікаго), до яких повинні записати своїх дітей принаймні українські інтелігенти. Ті українські школи, що тепер істнують, це по правді не школи, а курси, з яких користи не богато. При тих щоденних українських школах требаб заснувати також свої *бурси*, аби українська молодь виховувалася разом і під відповідною опікою в рідному дусі. Українські бурси потрібні конче також *в університетських містах*; їх слід вивінувати у відповідні українські бібліотеки, журнали, часописи. На удержання таких шкіл і бурс нашу еміграцію стати зовсім легко.

Величезну прислугу у національному освідомленні нашого молодого (і старого!) покоління за океаном віддалаб добре написана *історія України*, приноровлена до американського духа й американських понять. У ній мусілиб бути підчеркнені всі гарні, піднеслі, будуючі моменти з нашої бувальщини, бо наше молодше покоління стоїть під всевладним впливом американського виховання, яке каже, що Америка найкраща країна світу, що Америка понад усе і т. д. Історію таку моглаб видати котрась з центральних наших установ у Львові, прим. „Просвіта“, і така книжка матиме запевнений збут в Америці. Текст її повинен бути паралельно в двох мовах: українській і англійській, аби люди могли з неї вчитися одночасно рідної мови.

При кінці нашої розмови торкнулися ми ще справи *помочі української Америки старому краєві*, що в останніх часах, як відомо, дещо ослабла. Наш співрозмовець повторив нам думку американських українців, які йому заявили, що про *потреби „Рідної Школи“ й інвалідів* вони памятатимуть постійно і дотичні установи можуть рахувати все на видатну допомогу з Америки. Таксамо підпомогає ревно наша еміграція будову Народніх Домів, читалень, домівок „Рідної Школи“ і т. п., з якою то метою завязуються в Америці льокальні комітети, що приходять своїм односельчанам чи повітам густо-часто з поважною грошевою помічю. Жертви на інші українські установи плинуть слабше, бо емігрантська маса має для них менше сентименту й менше зрозуміння, тимбільше, що вона тепер у своїй більшости не думає зовсім вертати до Рідного Краю, а старається якнайкраще загосподаритися і забезпечитися на американській землі.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. I. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

За українську школу.

Віче в обороні української народньої школи в Перемишлі.

Одним з перших актів урядування нового куратора львівської шкільної округи Рімера був — як відомо — замах на українську народню школу ім. Шашкевича в Перемишлі. А вслід за тим пішов такийже замах на семиклесову народню школу ім. Шашкевича у Львові. Та нині пишемо тільки про школу в Перемишлі. Власником тієї школи є УПТ, що заснувало її ще в 1910 р. Вже в 1914 р. дістала школа право прилюдности. В 1918 р. перейшла вона частинно на державний етат, бо держава перебрала на себе оплату учительських сил, а всі інші кошти її утримання як приміщення, світло, опал, консервація будинку, обслуга, інвентар, шкільне приладдя і т. п. покривало далі Українське Педагогічне Т-во.

Найновіший розпорядок кур. Рімера вводить у ту школу, що не має ні одної польської дитини, „польске погаданкі" до першої кляси, а навчання історії та географії польською мовою у вищі кляси. Проти такого безправного розпорядку залунав могучий протест на великім прилюднім вічу в Перемишлі, що відбулося там в неділю 27. лютого ц. р. заходами *д-ра 7. Кормоша, д-ра Вол. Загайкевича і громад. Івана Жовнірa.*

Велика саля, в якій відбувалося віче, була виповнена по береги українським громадянством обох полів. Взяли в ньому участь усі стани. Віче відкрив *д-р 7 Кормош.* До президії вибрано *д-ра Волод. Загайкевича* на голову, слюсаря *Химка* і селянина *Рожака з Медики* на заступників голови а *В. Пушкаря* на секретаря.

Основний реферат про похід польської влади проти українського шкільництва та про останній розпорядок львівського куратора виголосив *проф. Гонтарський.* В рефераті перейшов він усі етапи мартирольогії українського шкільництва під Польщею та ілюстрував їх цифрами. Реферат зробив на присутніх велике враження.

По нім промовляв до присутніх *д-р В. Загайкевич.* Він перевів анальогію між недавнім ще переслідуванням польського шкільництва царською Росією та Прусією і переслідуванням Польщею нашої школи та прийшов до висновку, що переслідування польської школи було куди менше від того, якого допускається молода демократична польська республика у відношенні до нашої школи. У висновках поклав промовець головну вагу на національне виховання нашої молоді в родині та поза школою у противагу денаціоналізаційному вихованню нашого молодого покоління теперішньою державною школою. Промова д-ра Загайкевича зробила на присутніх величезне враження.

Від українського робітництва промовляли в тійже справі гром. *Довгяк* і *г. Жовнір.* Оба вони закликували горячими словами до національної характерности та до жертвенности на „Рідну Школу".

Віче приняло відповідні резолюції, яких не подаємо з уваги на прокураторський олівець, що напевно не пощадив би в них ні слова. Закінчив віче голова *д-р Загайкевич,* закликаючи присутніх до витревалости в боротьбі і праці та до національної солідарности, бо тільки вони зможуть довести нас до волі, за якою так тужить і банує душа нашого поневоленого народу.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Непоправні.

Непоправними, рішучо непоправними є наші семітські співжителі на українській землі. На цю визиваючу непоправність вказували ми нераз. В останньому часі звернув на неї увагу довголітний провідний політичний діяч д-р К. Левицький. В процесі Штайгера жиди суцільною лавою стали в обороні обвинуваченого, схиляючись перед заповідю: не вбивай ближнього!, але одночасно оборону Штайгера переводили при допомозі доносів і поліцейської пошуканки вбийника серед українців. Отже тези благородної, заповіди великої, справи доброї боронили вони при допомозі неблагородних, недобрих і неетичних засобів.

Але прийшов огидний, кривавий акт Шварцбарта і жидівські політики та публіцисти забули про заповідь: не вбивай ближнього! Навпаки, почали творити легенду про мнимі погроми жидів на Україні, доверщувані пок. Петлюрою, щоби тільки оправдати морально неморальний вчинок. Шварцбартівська пропаганда, пропаганда кривавої відплати за мнимі кривди, обняла обі півкулі. В ній взяли участь найповажніші жидівські організації, найвизначніші політики, найспосібніші публіцисти і найспритніші спекулянти добрим іменем українського народу.

Здавалося, що відпір українського громадянства з приводу цього юдження в останніх часах дещо припинився, що найменше жидівська екзальтація увійшла в спокійніше русло. Так здавалося, одначе чим ближче до процесу Шварцбарта, тим більша рухливість „непоправних ідеалістів", тим більше безпардонна тактика, яка вже навіть переходить у провокацію і то на українській землі.

Як подає „Н о в и й Ч а с" в дописі з Берестя, жидівський аматорський театр почав там виставляти якусь поганеньку драму під написом: »*Ofiary Ukrainy*«. Очевидно, тими „офірами" є ніхто інший, тільки спокійні, альтруїстичні, благородні жиди. Героями цього провокаційного памфлету є — ясна річ — Шварцбарт і Трубченко (під цим сценічним псевдонімом виступає пок. Петлюра). На Україні відбувається жидівський погром. Трубченко ранений (очевидно, як напастливий учасник погрому) являється у жида-лікаря, який йому обвязує рану, а за те Трубченко вбиває лікаря і його жінку, а дочку насилує. Шварцбарт, месник за неповинно пролиту кров, стрічає Трубченка в Парижі в кабареті і там його вбиває. Знайшовшись в тюрмі, на запит, чи винуватий в убивстві Трубченка, „дистинговано" мовчить що є в противенстві до крикливої балакучости жидів).

Так виглядає ця прекрасна песа, пронята „ідеалістичним" світоглядом, яку запрезентували жидівські творці в Берестї. „Упаньствовлені" жиди дозволяють собі в такий провокаційний спосіб ставитись до українців, і висмівати українські змагання, толочити заболоченими чоботами честь постаті, яка не затратилася в памяти помітної частини українського громадянства. А які наслідки жидівської поведінки? Над цим повинні призадуматися ті, які уважають себе жидівськими керманичами і провідниками.

І ще одно! В тому самому дописі стрічаємо ще й іншу квітку, що виросла на жидівській грядочці „прихильного" відношення до українців. Пятьох жидівських членів міської ради в Берестї, в тому трьох, що вийшли з соціялістичної інтернаціональної лісти, виставленої на спілку зі сель-робами, голосували проти українського внесення, щоби оповістки міських самоврядних установ були друковані також українською мовою. Жиди, що в добі російського панування були найбільш послідовними русифікаторами, нині є передовими польонізаторами. Теж клясичний причинок до „ідеалістичної" непоправности наших жидів.

Ясно, що такі факти не лише не причиняються до українсько-жидівського співжиття, але постійно ліквідують го спроби піддтримання добрих взаємин між компактною українською більшістю і розсіяною жидівською меншістю, що живе соками тієї більшости, одночасно всюди і при кожній нагоді виявляючи свою вже нескривану ворожнечу до неї.

Михайло Голинський.

З голосів радянської преси про його виступи в українських операх.

На Радянській Україні є три українських опери: в Києві, Харкові та Одесі. Наш славний артист був заангажований на минулий сезон до одеської опери. Та всеж за короткий час свого побуту встиг виступати не тільки в Одесі але й у Києві. Про величезний успіх його виступів свідчать найкраще голоси фахових критиків у одеській та київській пресі.

Нині виступає М. Голинський на сцені львівського театру в опері Аїда, де співа партію Радамеса. З тої нагоди бажаємо познайомити наших читачів бодай з деякими голосами української радянської преси про його виступи. Одеський „Театральний Тиждень" пише з нагоди виступів М. Голинського між іншим ось що:

„Одрізані кордонами від культурного життя західно-українських земель ми весь час не мали можливости фіксувати розвитку й успіхів цього видатного українського співака тимбільше, що сила його голосу виявилася особливо всього тільки останніми роками. Михайло Голинський — являється видатним звищем, що його дало галицьке село, такимже, як колись феноменальними були всесвітньої слави співаки — Крушельницька, Менцінський, Дидур... Уроженцеві бідої сільської хати в городенському повіті на Покутті мабуть ніхто не міг пророкувати того життєвого шляху, що чекав малого хлопця, як його давали в науку до коломийської гімназії". Далі йде короткий життєпис, що кінчиться так: ...„Голинський закінчує протягом двох років музичну освіту й виходить співаком — як свідчить закордонна музична критика — з голосом „з гатунку найшляхетнішого, якого звук, особливо в горішньому регістрі є чимсь, що дійсно не стрічалося".

Коли Голинський переїхав до Київа то й тоді нотував тойже „Театральний Тиждень" його успіхи в київській опері. З київської „Пролетарської Правди" передрукував він оцінку виступу співака в „Аїді" пера М. Грінченка.

Д-р І. Свєнціцький. 4)

Музеї і книгозбірні сучасної України.

(Продовження.)

Виставка українського *портрету*, себто портретів українських діячів, або української кисти, розвернена на тлі зброї, обстанови, посуди й одягу XVII.—XVIII. вв., є немов частиною дійсного життя цієї так інтересної і славної доби побуту українського козацтва-панства. Виставка прекрасних творів нащадка батуринських козаків — *Нарбута*, предок якого прийшов на Україну з Литви, є немов ілюстрацією невбагнутої досі духової сили творця, що своїми творами вводить видця у світ ідей творчого духа мистця. Певність рисунка, виведеного легкою рукою, звязка суцільність усіх подробиць композиції, ясна і легка тонація барвних площин, ніжна любов для сюжету — фабули образу — все те разом становить особливший стиль незрівняного у графічній техніці і плодючости Нарбута. До того глибока вдумчивість мистця у різкий характер доби, дітвори або широкої маси, для якої призначена значна частина його мистецької витвірности, дає змогу видцеві створити собі живий образ артиста, що довгі часи далеким поколінням грядучого роду буде розказувати про чарівний світ свого короткого, а так плідного, творчого життя. Недаром уся виставка Нарбута розвернена на таємному темно-синьому фоні стін.

Для цілої низки інших мистецьких вистав — як українського краєвиду і побуту, українського людового мистецтва в килимах, вишивках, гончарстві й різьбі по дереву, в складах музею є дуже богато дорогоцінного матеріялу. Для постійних вистав усього зібраного добра, не зважаючи на доволі значний простір у самому музею, місця нема.

Нема теж місця і в *Київській Картинній Галерії Терещенків*, де можна було в 10-ох просторих салях виставити із 2000 образів тільки 278 картин і частину старинної стилевої мебелі та посуди. Решта збірок Терещенків і майже вся Гансена тільки змагазинована і скатальогована.

Також нема місця і в *Музею Мистецтв УАН.*, давніше Ханенків, до якого долучено деякі дрібніші приватні, Репніних і В. Щавинського. Це музей переважно західно-европейських майстрів XV—XVIII в. із невеликим, але дуже важним відділом візантійсько словянської іконописи XV—XVII в., та дорогоцінних викопалин із могил Придніпрівя, яким Ханенки ще за життя свого присвятили 2-гий том своїх „Русских Древностей" 1900 р. Найкращіж картини збірки Ханенків були обслідовані й видані в V-и тт. „*Collection Khanenko*" 1912—13.

При кожному із цих музеїв є власні добірні книгозбірні для їх відділів і фахової праці дослідників, а гостей обслуговують осібні провідники. Річно відвідує ці музеї по 12—18.000 гостей, переважно з робітництва і всяких шкіл. Інтерес загальний проявляють видці для творів реалістичного напрямку; модерні напрямки викликують іноді їдкі замітки і сміх.

Основи музеям Київа положили без сумніву пани-дуки, не жалівши на їх створення великого колись гроша; але ще більше мусіло бути в тих основоположників київських збірок доброго почування краси і смаку, коли вони — без особлившого основного знання у всіх областях своїх музейницьких інтересів — зібрали гідне оглядання і розсліду. А коли кажемо „Спаси-біг" панам-збирачам, то мусимо сказати те саме й сучасному світові України, що — не зважаючи на свої основні суспільно-економічні ріжниці у становищі до придбань буржуазного життя — подбав за охорону, розвиток скарбниць творів і предмету любови попередніх поколінь. А що живі тіни предків і їх заповіти найшли в сучасників належне зрозуміння навіть у хвилі грізної заверюхи, то це найкраще свідчить про майбутню довготревалість творів культурно-національного життя минулих діб України.

Зріст музеїв на Україні після революції із 10 до 76 та їх велике переповнення зібраним добром довели до думки заснувати один великий „*Музей України*", в якому можнаб було пізнати Україну зі всіх боків її життя. В ньому проектуються ось такі відділи у стількиж тисячах квадратних метрів: геольогічний і палеонтольогічний (2), грунтів України (0·9), ботанічний (1), зоольогічний (2), географічний (1), археольогічний (1·5), антропольогічний (1), етнографічний (8), українського мистецтва (8·45), з чого мистецтву національних меншостей (0·3), сільсько-господарський відділ (10·125), технічний відділ (3·5), соціяльно-історичний (4). А що проектується поставити і скласти музей від основ, згідно з досвідом европ.-американської музейної техніки, то в ньому має бути цілий ряд допомічних закладів, авдиторій, робітень і приміщень та мешкань. Весь музей заняв би 50.635 m^2 парку величини яких 50 десятин (100 моргів) та коштував би біля 12 міліон. карбованців. — Колиж покористуватися будинками київської Лаври й долучити до них будинок арсеналу, то можнаб на цьому просторі розвести музейний городок і виповнити без значніших затрат на будову поставлене завдання. Тільки — кому це розвязання завдання дасть користь: чи Україні, чи видцям, чи будівничим? Зібрати все гідне оглядання — цеж значить усю Україну втиснути в рямці музейної систематики. Чи можливе це і чи потрібне? Їздити по українських музеях куди краще і для самої України, яка буде від приїзжих щось зискувати матеріяльно і морально, бо через приїзжих вона буде стикатися із широким світом. А представники широкого світу чим більше України пізнають, тим кращий суд про неї могтимуть ширити в томуж світі. Чомуб наприклад Винниці не стати осередком природничого музейництва, а Камянцеві Подільському — господарського, а Дніпропетрівську — технічного? У Лаврський Музей аж проситься передати рештки Волинського Музею, злучити з ними іконопись Історичного Музею та всесторонньо показати в Лаврі іконопись, шитво, золотарство, емальєрство і т. ін. В арсеналі против Лаври можна би створити історично-культурно-побутовий відділ — козаччини, міщанства, гетьманства, панства. А все те разом становилоб частини одного великого Українського Історичного Музею. Для видців таке розміщення музейного добра рівнож краще, бо дає їм змогу легко обхопити певну однородну цілість і створити собі на її основі ясний образ доби культурно національного життя народу країни. За велике накопичення ріжнородних музейних збірок на одному місці викликалоб у видців охоту все побачити і тим робом більше виснажувалоб їх спосібности спостереження, як повчало й розважало

(Продовження буде.)

„В центрі уваги — пише Грінченко, відомий історик музики і ректор Музичного Інституту ім. Лисенка — в цій виставі був Голинський (Радамес). Молодий, міцний і блискучий голос, надзвичайно легке, без всякого напруження подавання навіть повищих звуків, прекрасне дихання, що дозволяє округляти навіть найбільшу фразу та максимально без ослаблення протягувати формовані склади, чітка інтонація й виразна дикція — ось головні ознаки вокальних даних артиста Голинського."

Про виступ Голинського на київській сцені в опері „Кармен" писав у „Пролетарській Правді" з дня 18. січня тойже Грінченко ось що:

„Хозе-Голинський, нова артистична сила для Київа і ми з приємністю можем констатувати, що це велике надбання для нашого оперового обєднання. Артист цілком вартий того, щоби про нього поговорити окремо, що ми і застерегаємо за собою на найближче майбутнє, зaраже ми можемо сказати, що голосовий матеріял його надзвичайний, особливо блискучий верхній реґістр, надзвичайно міцний і разом легкий без найменшої тіні напруження. Середній — теплий, повний, соковитий. Початок його кантилени (в II-гій дії) захопив нас чулістю музичного виконання, чарівною красою тембру — не дурно німецько-музична критика порівнює голосові дані Голинського з даними Карузо".

В „Пролетарській Правді" з 16. лютого, ц. р. саме перед виїздом артиста до Львова, появилася мистецька його сильветка пера А. Ніковського. Бодай у виїмках бажаємо познайомити з нею і наших читачів.

Декілька виступів М. Голинського на сцені нашого оперового театру — пише Ніковський — можна вважати тільки за гостинні виступи, що надовго лишаться в правдивих любителів музики приємним спогадом, та поважним нагадом про долю оперового співу на українськім терені. Справді М. Голинський так різко й одмітно визначається на фоні нашої опери що ввесь час нагадує про глибокі дефекти й організації й репертуару й складу української опери. Справа ясна: коли вже вішено, щоб була українська опера, вона повинна бути добра, а не от собі на швидку руч Кудрина перелепта зі слабших сил російської опери... Коли слухаєш такого високо-кваліфікованого співака, як Голинський, ці думки робляться особливо прикрими... М. Голинський — співак італійської школи. Це його перший і до того кольосальний плюс, бо наші вчителі не вміють учити, абож наставляють голоси на дуже згубну коротку кар'єру. М. Голинський — співак трохи іншого типу; він, переважно, драматичний тенор надзвичайно благородного темґру. За кордоном драматичного тенора звуть героїчним, і після опер Вагнерового стилю скрізь по світі пішли ці драматичні тенори з кольосальним звуком, а у нас просто так з ширісеньким криком з форсованими нотами, з африканським на вні темпераментом. Тепер, коли почалася деяка втома від Вагнера за кордоном, шукають за тенорами більш благородного тону... Отже в Голинському вабить перш за все якість його голосу, що не вимагає в артиста форсувати звук; його чути, знати по всім театрі в тому прегарному, рівному й граціозному, без жадних коливань чи вібрації, звукові, що дається артистові зовсім легко й вільно. Вільна манівa співу М. Голинського раз у-раз заводить недосвідчену людину: їй він здається мало-ефектним, бо мало афектований. Справді, „Сміййся, паяце" та „Ні, я вже більше не паяц" артист співає половину цих арій, спокійно сидячи, не демонструючи ніяким рухом усіх фізичних труднощів цих арій. От, колиб він гриз при цьому землю, спинався навспинячки, затискав кулаки і душив олію з голови, — тодіб сказали: „Ну й здорово працює". Так само строгу школу артиста знати в нехтуванні легкими ефектами: М. Голинський ніколи не шукає фермат, штучних затягувань, вигідних для співака місць з додатковим крутінням головою та виношувань сильної ноти до рампи. М. Голинський співає рівно, завжди в прекрасному темпі і високій мірі коректно до композитора, до автора опери, що, очевидно, завсіди знав, чом таке місце має бути не інше, а лиш таке: варт почитати листування Д. Верді і його прокльони тенорам за транспонування, довільні фермати й закоктані речитативи. До речи, про речитативи: Голинський знає секрет речитативу, цього музичного способу, що лишився мало не для всіх російських співаків глибокою таємницею. В Голинського його речитативи просто чарують, — це справді в певному тоні й ритмі переказана мельодія, що наближаючись до звичайної фрази, не порушує, одначе, всеї оперової умовности".

„Таким чином — продовжує А. Ніковський образ Голинського, як співака складається з першорядних елементів: гарна школа, розуміння співу, чітке музичне фразування, ясна дискусія, високо-кваліфікований з природи голос та вміння тримати звук у доброму тоні — ось що безмірно вабить у цьому артистові та заповідає йому видатну карієру".

На цьому й кінчимо огляд незвичайно прихильних голосів української критики на виступи нашого славного співака в операх Радянської України. **М. М.**

Памятайно: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Україна — перешкодою до згоди.

Чому Польща і СРСР не можуть заключити ґарантійного пакту?

Варшава, 1. березня 1927.

Польський пос. Патек у Москві заявив на пресовій конференції в Ленінграді, що преса обох країв послугується методою залякування і заповідає війну. Це слід ослабляти взаїмним економічним і культурним зближенням. Справа ґарантійного пакту є скомплікована і вимагає часу і взаїмних уступок.

У звязи з тою промовою „Известия" заявляють, що більшовицька преса не послугується методами залякування, за те „Глос Правди" й інші органи, близькі до польського уряду, завзивають до відірвання України і прилучення її до Польщі. Зближення може послідувати після управильнення політ. справ. Ініціятиву для цього дав Чічерін у 1925 р. підчас свого побуту у Варшаві, а в серпні 1926 р. більшовицький уряд звернувся з формальною пропозицією ґарант. пакту. Одначе крім розмов нічого не робилося і справа не рушилася з мертвої точки.

Войков у мін. Залеського.

Варшава, 1. березня 1927.

Міністр закордонних справ Залеський приняв учора на довшій авдієнції більшовицького посла у Варшаві Войкова. Темою конференції була справа польсько-радянських господарських взаємин і справа приготувань обох сторін до майбутнього господарського договору між Польщею і СРСР.

Польський сойм.

Ухвалення закону про побір рекрута.

Варшава, 1. березня 1927.

Сойм відіслав нині до відповідних комісій кілька декретів президента Польщі і в першім читанні закони про ратифікацію міжнар. конвенцій. Пос. Римар (ЗЛН.) в імени бюджетової комісії засував зміни в бюджеті на 1926 р. Комісія одноголосно приняла зміни і вносить, щоби сойм затвердив їх. Закон принято в 2. і 3. читанні. Потім сойм голосував над резолюціями, зголошеними до бюджету на 1927/1928 р. Принято резолюцію пос. Дубеля (Пяст) в справі полекш у признаванні інвалідських рент. Дальші резолюції відіслано ще раз до комісії для узгіднення. Полагоджено поправки сенату до закону про самостійний вирівнюючий податок для сіль. громад бувш. рос. займанщини. Пос. Мочнинський (ХД.) реферував закон про побір рекрута. Поборовий річник, себто число тих, що є обовязані ставитися в однім році, виносить у Польщі більше як 350.000, або 1·3 до 1·4 проц. всього населення. То дуже високий процент. У Німеччині той процент не перевищав майже ніколи 0·8. Таке високе відношення доказує, що правда, велику життєздатність народу, але також говорить воно про велику смертність, більшу, як в інших зах. державах.

Після заяви пос. Назарука (Український Клюб), що його клюб голосуватиме проти закону, закон принято в 2. і 3. читанні. На цьому денний порядок вичерпано. Маршалок заявив, що про речинець слідуючого засідання повідомить окремо.

На становищах під Шанґаєм.

Льондон, 1. березня 1927.

Кореспондент Райтера повідомляє, що до Шангаю приходять численні відділи з провінції Шантунг. Північні війська будують сильну оборонну лінію у віддалі 6—8 км. від англійських становищ на захід від міжнародних концесій.

Литовсько-більшовицькі переговори в справі Вильна.

Льондон, 1. березня 1927.

Дипльоматичний кореспондент „Дейли Мейл" повідомляє, що між СРСР. і Литвою ідуть переговори, щоби найти відповідну формулу для порозуміння в справі Вильна.

Після відкриття комуністичного заговору на Мадярщині.

Будапешт, 1. березня 1927.

У звязку з відкриттям таємної комуністичної акції повідомляють, що партія Ваґи, якої провідники не признаються до того, що були, хоч вони не-комуністи, у звязку з комуністичними емісарями за кордоном, діставала з Москви за посередництвом Відня по 2.000 долярів місячно.

Президент Масарик їде до Женеви і Палестини.

Прага, 1. березня 1927.

През. Масарик зачинає цього тижня подорож для відпочинку. Насамперед поїде до Женеви.

Варшава, 1. березня 1927.

Жид. Тел. Аг. повідомляє з Єрусалиму, що през. Масарик приїде до Палестини 5. квітня ц. р. През. Масарик відвідає вис. комісаря і замешкає в його палаті.

Позичка — за контролю.

Берлін, 1. березня 1927.

Пишучи про переговори польських представників у справі позички в Ню Йорку, тутешні часописи твердять, що таку позичку Польща могла би одержати під умовиною, що піддасться під контролю Ліґи Націй.

Відповідь гуцульській делеґації.

Варшава, 1. березня 1927.

Делеґацію гуцулів, котра, як ми вже повідомляли, приїхала до Варшави, приняв віцепрем. Бартель. Віцепрем. Бартель заявив делеґації: „З огляду на кружляючі чутки про мнимий намір відступити часть Покуття Румунії, які то чутки викликають серед місцевого населення велике занепокоєння, використовуване людьми злої волі, стверджую отсим, що вістки ці позбавлені всяких основ. Польський уряд не плянує ніяких уступок для Румунії".

Біржа.

Ґроші.

Американський долар у приватних оборотах 8·92, канадійський долар 8·88—8·88·50. Банк Польський платив за американський долар 8·90, Ню Иорк 8·93, англійські фунти 43·40, швайцарські франки 172·09, італійські ліри 39·00, голяндські ґульдени 358·05, чеські корони 26·51, норвеські корони 231·75, австрійські шілінґи 125·99, бельгійські франки 74·72, шведські корони 238·10, данські корони 257·90, німецькі марки 211·60.

Золото: 1 грам золота 5·93, золотий долар 8·93, дукат 20·38, голяндський ґульден 3·58, англійський фунт 43·37, австрійська корона 1·80, скандинавська корона 2·38, німецька марка 2·12, франк Латинської Унії 1·72, турецький фунт 39·16.

Збіжжя.

Пшениця двірська з 1926 р. 750 ґр. 51·75—52·75, пшениця краєва селянська з 1926 р. 720 ґр. 48·75—49·75, жито галицьке з 1926 р. 675 ґр. 36·50—37·50, жито 660 ґр. 35·75, ячмінь галицький броварний 670 ґр. 34·00—36·00, ячмінь галицький до перемелювання 620 ґр. 30·25—31·25, ячмінь пастівний 600 ґр. 28·25—29·25, овес галицький з 1926 р. 420 ґр. 29·00—30.00.

НОВИНКИ.

— **Примхи температури.** На протязі трьох днів можна було оглядати під нашим небом три пори року: зиму, осінь і весну, напереміну. Після гострого морозу прийшла нежданa весняна відлига, а над нею день пізніше, вчора, нависла своєрідна осіння вогка мряка. На ранок заблисло сонце і люди, встаючи з ліжка, не знали, чи можуть уже вернутись до лекшої одіжі.

— **Хто чого не розуміє.** Української мови не хоче розуміти адвокат д-р Людвік Ґжибовський в Чорткові, колишній соціяліст, недавній людовець, а теперішній член Звійонзку Направи Ржечипосполітей. Цей польський „вільнодумець" жадає завсіди доручення йому перекладів українських скарг на польську мову, чого не жадають інші адвокати з під стягу польської демократії. Це повинні запамятати собі головно ОО. Василіяне і СС. Василіянки зі Станиславова, які від ряду літ є постійними клієнтами д-ра Ґжибовського, хоча мають у Чорткові до вибору аж 4-х українських адвокатів і зрозуміти, що не слід мучити довше старого чоловіка перекладами з мови, якої дотепер, живучи довгі літа серед українського населення, не вивчив, хоч на нас заробив гарний маєток.

— **Конкурс на стипендію для ґімназистів чи реалістів** оголошує львівський маґістрат із фонду Шумлянського у висоті 300 зол. Старатись можуть за цю стипендію учні відзначаючі, також греко-католики. Хто з наших вірить, що її одержить, нехай через дирекцію своєї школи внесе прохання на адресу маґістрату до дня 31. марта.

— **З „Української Захоронки" у Львові** одержуємо таке пояснення: В справозданні в „Ділі" про вислід виборів до виділу „Української Захоронки" на р. 1927 через помилку пропущено, „що вибрано також п. директорову Филиповичеву на заступницю виділових а п. професорову Раковську на заступницю членів контрольної комісії.

— **Законні відсотки.** Вийшов такий розпорядок щодо відсотків: 1. Законні відсотки записані до 10 від 100 на рік. 2. Ця процентна стопа торкається умов, які повстали ще перед оголошенням цього розпорядку. Одначе відсотки треба рахувати від дня, коли обовязує цей розпорядок себто 1. марта.

— **Бандитизм.** На протязі місяця Ходорівщина не мала спокою від бандитської ватаги, що грабила хати та нападала на людей. Тепер поліції вдалось зловити цю компанію, складену з 8 паливод. Їх прізвища свідчать, що це не наш елемент, а великоміський намул: Гормак, Ґжешкевіч, Мусєляк, Матерновський, Ґрех, Ржепка, Хмель і Савіцький.

— **Також почта.** Пишуть нам: Чи заходив хтонебудь з вас на почту, ріг вул. Валової і пл. Бернардинської, у домі Качковського? Коли ні, раджу вам заглянути до цього провалля під вечір, коли ріжні фірми та установи надають пакети, листи, а люди ждуть на відбір грошей. Учора поліція мусіла там удержувати порядок серед натовпу. А задуха! Головна почта гроіо долі відскочила на бік від центру міста і коли хто має надати листа, мусить іти аж туди, бо певне надасть його швидше, ніж у такій карикатурі почти як філія на вул. Валовій, де є справжній вал народу. Льондон швидше дістає відповідь з Ню-Иорку, ніж ви в силі надати там телеграму.

— **Вирізав цілу свою родину** Володимир Данюк, мешканець фільварку Біскупиці, волковиського повіту, убив 26. лютого свого 73-літнього батька і 60-літню матір, потім свого шваґра, 50-літнього Карла Шванца, а тяжко ранив брата Івана і лекше сестру. Івана відвезено в тяжкому стані до шпиталю у Волковиську. Убийник був відомим авантурником у цілій околиці і напередодні убивства був засуджений окружним судом на три місяці арешту за побиття своєї мами. Його арештовано.

— **По судах.** Процес за сфальшування заповіту Тишковського, який записав своє майно краківській Академії Наук, скінчився у Перемишлі засудом двох співучасників фальшування Нездропи та Боберського на 2 роки важкої вязниці, Візнера на 15 міс., крім звороту коштів Академії та заплачення коштів процесу. — У Стрию почався процес проти якогось богача Унґара, бувшого завідуючого майном стрийського „маршалка", від якого Унґар добув під загрозою 25.000 дол. за „дискретну мовчанку" в справах родинних.

— **Підрізаний різник.** Не лише в офіціяльних касах лежать капітали, а у великих панів діяманти. Доказали цього вчора вночі вломники, які вибрались за личаківську рогачку, на Ялівець, до хати різника Біньковського, якого слава дійшла до них. З вертґаймівського сховища забрали 2.700 дол. 15.000 зол., перстені, годинники, а на дорогу ще білля та одіж. Власник побачив гарно вирізані діри в стінах і касі щойно ранком. Недурно кажуть: спить як різник.

— **Катастрофи.** В Станиславові згорів недавно відновлений будинок „Сокола-Мацежи". Причина невідома. У Пйотркові зударились два товарні поїзди; 16 вагонів розбитих; рух інших поїздів був стриманий на протязі... 19 годин! Воздушний панамериканський лет довкола Америки скінчився траґічно. Два літаки віділжаючи з пристані Буенос Айрес, зачіпили за себе та упали з висоти кількасот метрів; оба згоріли, летуни вбиті. У південній Японії біля пристані Чохі поїзд зачіпив за проїзджаючий віз з динамітом; наслідком експльозії вагони з людьми вилетіли в повітря. На французькій Рівері у містечку Рокбієр знову обсунулась гора, засипуючи частину домів.

— **Жіночі рекорди.** У Відні диріґентом великої симфонічної орхестри стала панна Гертруда Градлічка. Найзавзятіше боролась проти влади Злучених Держав між магомеданським племенем на Филипінах жінка провідника цього племени п-ні Таргатон. Вона скінчила університет у Колюмбії з докторатом і вернулась на батьківщину, щоби із зброєю боротись проти американців. Тепер вона попала в полон після останньої битви своїх земляків на верховинах, де згинуло 37 мущин і 6 жінок. Пані Таргатон носить мозну підстрижку. Ню-Иорк може бути гордий, що має громадянку, яка від р. 1924 встигла розвестись шість разів і знову вийти замуж — прошу не казати іронічно „овва!" — з тим самим і за того самого чоловіка. Як пані Альвін Сікінґер зуміла обійти всі закони і добитись таких розводів і шлюбів, не переїзджаючи кордони поодиноких „стейтс".

— це також диве неодного! У всякім випадку: нелєгальне подружжа.

— **Світова всячина.** Бувш. кайзер Вільгельм запевняє, що не має наміру вертатись до Берліна. — Американська астрономічна обсерваторія подає до відома, що до нас, мешканців землі, наближується комета Понс Уінеке і 26. червня буде находитись від нас, на віддалі одної 25-ої частини віддалення землі від сонця. — Цими днями засудили в Ню-Иорку одного контрабандиста алькоголю на мілїон дол. кари і... один день арешту! — У соборі в Кольонії трапилась пожежа перша від 600 літ. — Останні поміри глибини моря ствердили, що найглибше місце є біля півострову Ізу в Японії, яке має 9450 м. і дотепер є ще „згрунтоване". — Німецький інжинір Бернер збудував корабель, який їхатиме із швидкістю залізничого експресу. — Шаляпін хоче за триголинні виступи у віденській опері 12.000 дол. — Шесте „колo" шахових змагань у Ню-Иорку дало такий вислідок: Капабляика 5 пунктів, Немцовіч 3 і пів, Альохін і Відмар по 2 і пів, Шпільман 2, Маршаль півтора.

— **Виставка мистецтва** польських малярів одчинилась у Львові на пл. Марійській 4. Є там образи відомих старших малярів: Брандта, А. Ґеримського, Хелмонського, Ґерсона, Ґроттера, Ю. Коссака, Пембіцького, Ґотліба, Станіславського, Виспянського, Котсіса, Малецького, Слевінського.

В р. 1928 стане „Дім для вдів і сиріт по священиках під дахом, якщо кожна священича жінка і всі походячі з священичих родин не забудуть квартально через 1927 і 1928 рік висилати по 10—15 зол. до Комітету допомоги вдовам і сиротам по священиках, Львів, Домінїканська ч. 11.

Літературний куток.

— Російський письменник М. Арцибашев поважно недужий.

— Цікавий спомин про Юрія Брандеса, поміщений відомим нашим журналістом Максимом Гехтером у „Працер Прессе" з дня 22-го м. м. (ч. 52) має одну хибу: йде там балачка про „східнославянське товариство", в якому гостем бував Брандес. Чому автор соромився сказати, що це були члени української дипльоматичної місії в Копенгагені — не розуміємо.

— При радянській „Главнауке" повстало з почину Луначарського „Т-во пропаганди культури слова". Коли в нас буде бодай Т-во чистоти рідної мови!

— Один з найбільших сучасних фільософів Анрі Берґсон, що від кількох літ не виступав ніде прилюдно, їде до Сіднею з низкою викладів.

— Рабідранат Тагор іде до Китаю.

— На два вільні місця по недавно померших „безсмертниках" Французької Академії, Боіслея і Рішпені, є щораз більше кандидатів: Ґреґ, Замакоїс, Рівуар, Герман, Ріше, Маль, Фор. Найсильніший дотеперішній кандидат гуморист Трістан Бернар, попав у неласку, бо при формальностях своєї кандидатури нарушив традиційний церемонiял, образивши кількох „безсмертних".

— Один з російських радянських критиків Войтоловський, хотячи зробити з Пушкіна силоміць революціонера, почав доказувати, що його нескінчені „Єгипетські ночі" мали бути картиною ...повстання декабристів. Лихо в тім, що перший нарис сеї поеми зроблений в ...1824 р.!

— Твори дуже популярної російської письменниці Вербіцької, з бруково-сальоновим порноґрафічним запахом, були признані радянською цензурою буржуазними і засуджені на викинення з бібліотек. Тепер, завдяки обороні приятелів і самого Луначарського, цей осуд перечеркнений.

— Відому повість Істратія „Кіра Кіраліна" переробили на фільму на Радянській Україні, сфільмували її, але образ не вдався.

— Хто хоче мати поняття про книгарський рух у культурних державах, нехай подумає над такими цифрами: в одній тільки видавничій фірмі в Парижі „Гашет" працює 6.620 осіб, є в руху 450 друкарських машин і 210 авт. Книгарня видає 10 журналів, висилає 30.700 пакетів денно і одержує 9 листів кожної хвилини!

Дописи.

Радехів. *(Орґанізація УНДО в повіті).* Пляиову організаційну працю на всіх ділянках громадського життя започатковано у нас з днем 27. березня 1926 року, коли то завдяки ініціятиві двох метких громадян: о. д-ра Пеліха Володимира та д-ра Селезінки Ярослава створено Повітовий Народній Комітет УНДО, який відбуває часті засідання, скликує довірочні наради і віча; члени Повітового Комітету відбувають організаційні поїздки по громадах повіту доволі часто. Дотепер партійні комітети ведуть живу діяльність (крім Радехова) в Нивицях, Лопатині, Раковиськах, Стоянові, Виткові Новім, Тетевчицях, Стовпині, Дмитрові, Ордові, Муканях, Немилові, Волиці Бариловій і Сабанівці. Язву кирині й дезорієнтації народніх мас силкується засадити в повіті купка сельробів з д-ром Стефановичем з Лопатина „во главі", який, слава Богу, вибрався „ущасливлювати" селянську масу до сумежного повіту, до Бродів. Шкода, що не забрав з собою свого політичного цирулика Семена Миськова, який намагався защіпляти сельробську отрую через деякі кооперативи, які ще не знали, що цей панок викинений на лоб на шию зі Союзу Кооператив на зелену пашу. Що торкається сельробів старшого, передвоєнного хову, то наче чорні, зігнилі стовпи на проклятy память минулого ренеґатства лишилися у нас ще дві — на цілий розлогий повіт — твердолюбські читальні Качковського а саме в Кустині і Виткові Новім. Одначе якоїсь організованої роботи старих і нових сельробів у повіті нема, бо й бути не може! Час до часу покажуться на якесь українське село наганячі з „Незалежней Партії Хлопскей", але як скоро появляться, так рівно скоро і зникають. Відчуваємо сильно недостачу одного: популярної аґітаційно-партійної літератури, яка, масово поширена серед широких народніх мас, доступно і ясно викладалаб нашу програму і наше становище в пекучих, актуальних питаннях, що ними нині наш селянин живо інтересується. В останньому часі веде у нас хосенну діяльність радехівська філія „Союз Українок". — **Яцко Лопатинець.**

На сезонові рільні роботи до Німеччини.

В ц. р. може виїхати з Польщі на сезонові рільні роботи до Німеччини 45.000 робітників. З українських повітів можуть виїхати лише робітники з повітів: Рава Руська й Ярослав. З пов. Рава Руська може виїхати в марті 200 осіб, а в квітні 50, — а з пов. Ярослав — в марті 50 осіб, в квітні 25. Умови підписує делеґат *Arbeiterzentralle* п. Ліндель в Перемишлі, або у Львові. Тих, що хочуть виїхати, записують війти і повідомляють Експозитуру Еміґраційного Уряду у Львові (відносно робітників з пов. Рава) — або в Перемишлі (робітників з пов. Ярослав). Перед виїздом робітників мусить оглянути делеґат Централі. Кошти подорожі до границі (Канджін) оплачують самі робітники — при чім мають право користати із знижки. Винагорода робітника, виїзжаючого до Німеччини, така сама, як винагорода тамошнього робітника в даній місцевости. — При акордових роботах одержують робітники 30% більше, як денна заплата. Для прокормлення дістають тижнево на особу харчі: 25 ф. бараболі, 7 літрів збираного молока, 2 ф. круп. 1 ф. житньої муки або 2 ф. пшеничної муки, пів ф. товщу, пів ф. соли — і щодня один ф. хліба. Жінка, котра варить страву, числиться, як сповняюча обовязки робітника. Те, що одержує робітник на прохарчування — може бути замінене на страве в грошах, за згодою працьодавця. В місяці грудні всі обовязані до повороту.

З судової салі.

§ 305.

На днях відбулася перед окр. судом у Перемишлі карна розправа проти Романа Івашка за провину з § 305 з. к., якої обвинувачений допустився, нібито захвалюючи в жовтні 1926 р. в Судовій Вишні убивство куратора Собінського. Обвинуваченого боронив адвокат д-р Вол. Загайкевич. По переведеній розправі суд увільнив п. Р. Івашка від вини і кари.

Всячина.

Царські забавки. Радянський уряд продає з ліцитації діточі забавки царської родини. Американський журналіст Дюранті, який бачив ці цяцьки, каже, що на їх підставі можна собі уявити багацтво бувших володарів Росії. Нпр. є там діточа залізниця вся із золота, плятини та дорогоцінного каміння, на зразок і на память славної транссибірської, відчиненої царем Миколою II.; повна діточа орхестра, з фіґурками, що рухаються; обстановка ріжних мініятурних кімнат; годинник завбільшки наперстка з чудовим швайцарським механізмом; дерева та птахи осипані брилянтами; карити величини писанки сіяючі від дорогоцінностей. Деякі з цих забавок коштують по нинішній ціні пів міліона долярів. Імовірно перейдуть вони тепер у руки дітей „нового світу": американських міліярдерів.

Коли посередництво подруж є дозволене? Цими днями один париський процес займався питанням, яке може цікавити всіх, що вряди-годи стають посередниками чужого подружого щастя. Один поліційний урядовець попрохав свого приятеля дентиста, висватати його, обіцюючи йому 3.000 франків за посередництво. Урядовець дістав жінку за місяць і такий був щасливий, що забув за обіцянку. Коли згодом приятель пригадав йому обіцяний могорич, урядовець, річ ясна, обурився. Адже не дуже приємно є пригадувати жонатому, що його висватали так по просту, на замовлення. Дентист подав його до суду. Судя рішив як Соломон: професійно раїти жінки іншим у Франції закон не дозволяє, але зробити комусь товариську послугу по умові, за обіцяну суму, — у цьому нема нічого протизаконного і тому жонатий урядовець повинен заплатити обіцяних 3.000 фр.

За редакцію відповідає **Василь Мудрий.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10